

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
van de deelnemende gemeenten

Telefoon: 078-770 8910

E-mail: bestuurgrosociaal@drechtsteden.nl

Bijlage(n): 3

Behandeld door: M. Klink

Onderwerp: Jaarrekening, voorjaarsbrief, begroting, bestuurlijke opdrachten GR Sociaal

Datum: 8 april 2024

Ons kenmerk: 2024-0033717

Uw kenmerk: NVT

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u de conceptjaarrekening over 2023, de concept voorjaarsbrief 2024 en het concept van de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal. We verzoeken u deze documenten door te geleiden naar de gemeenteraad. Voor de concept jaarrekening geldt dat deze ter informatie wordt aangeboden. De concept voorjaarsbrief en concept begroting wordt aan de raden aangeboden, zodat de raad in de gelegenheid is zijn zienswijze te geven.

Jaarrekening 2023

Dit jaar is voor het eerst, naast de verplichte jaarstukken in boekwerk, ook een publieksversie gemaakt. Deze treft u binnenkort aan op www.socialedienstrechtsteden.nl/sociaalbeeld2023. Op deze landingspagina plaatsen we ook de concept jaarstukken en enkele kerncijfers.

Voorjaarsbrief 2024

Dit jaar ontvangt u voor de tweede keer ook een voorjaarsbrief, gelijktijdig met de andere documenten. Deze brief geeft u als gemeenten tijdig alle informatie die u voor uw eigen begrotingsproces nodig hebt. Met deze brief wordt feitelijk de lopende begroting (2024) geactualiseerd op basis van jaarrekeningcijfers, autonome ontwikkelingen van eerder vastgestelde uitgangspunten (zoals CBS) en zijn de rijkscirculaires verwerkt. Omdat met de voorjaarsbrief ook enkele begrotingswijzigingen worden gedaan, bieden wij ook deze brief graag voor zienswijze aan.

Begroting 2025

Voor wat betreft de begroting 2025 hechten we eraan te melden dat deze begroting wezenlijk anders qua programmaopbouw, doelstellingen en indicatoren is opgebouwd dan vorige jaren. Er wordt nu zichtbaar gewerkt in de GR Sociaal aan vijf opgaven, waarbij elke opgave geredeneerd vanuit de inwoner en de waarde die wij met ons werk beogen toe te voegen is opgebouwd. Hierdoor start de opgave bewust met een definitie vanuit de inwoner.

Elke opgave is vervolgens opgebouwd uit drie hernieuwde doelstellingen, nieuwe indicatoren en jaarlijkse speerpunten waar de focus en inzet naartoe gaat. Met bestuurders is de afgelopen 1,5 jaar op meerdere momenten ingezoomd op deze nieuwe opbouw en de keuzes voor doelstellingen, indicatoren en speerpunten. Ook inwoners zijn betrokken bij deze opbouw, door o.a. metingen op publieke waarden en diepere onderzoeken naar wat er voor hen van belang is.

De concept begroting is opgesteld aan de hand van de eerder vastgestelde uitgangspuntennotitie. Deze uitgangspunten zijn samen met de gemeenten tot stand gekomen. Een groot deel van de uitgangspunten en prijsontwikkelingen vinden hun landingsplek overigens in 2024 en daarmee in de voorjaarsbrief 2024.

De concept voorjaarsbrief en concept begroting laten een stijging zien van de bijdrage. Daarbij merken we op dat het overgrote deel van de stijging veroorzaakt wordt door niet beïnvloedbare ontwikkelingen, namelijk prijs- en loonindexaties en CAO ontwikkelingen die doorwerken in contracten (conform de afspraken).

Gegeven de context waarin de gemeentelijke financiën zich bevinden hebben we nadrukkelijk gekeken welke mogelijkheden er zijn om de stijgende financiële druk te temperen binnen het huidige beleidskader. Daarom is er in de begroting voor 2025 al gezocht naar maatregelen die de voorziene stijging van de lasten deels kunnen dempen. Waar mogelijk, landen deze maatregelen al in de voorjaarsbrief 2024. Voorbeelden hiervan zijn te vinden bij opgave Zorgen voor Ondersteuning voor wat betreft de invoering van herstelgerichte ondersteuning (Powerful Ageing) en de afschaling van lichtere vormen van begeleiding naar het voorveld. Dit laatste betekent overigens voor gemeenten niet per definitie een voordeel, aangezien zij ook het lokale voorveld financieren. Ook binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk / Bestaanszekerheid zijn maatregelen verwerkt, zoals beschut werk met behulp van een loonkostensubsidie (LKS), werk-fit maken van inwoners die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, uitstroom van de impulsgroep statushouders en meer inwoners parttime laten werken. Tevens is bewust afgeweken van het uitgangspunt dat het apparaat meegroeit met de groei van de taak, de nullijn wordt hierin gehanteerd in 2024 en 2025.

In 2025 betekent dit reeds een ombuiging van €6,1 miljoen die oploopt naar €12,4 miljoen in 2028.

Toekomstbestendigheid sociaal domein

Gemeenten staan voor financiële uitdagingen richting 2026, onder andere door 'het financieel ravijn' dat veroorzaakt wordt door de landelijke wijziging in financieringssystematiek voor gemeenten. We zien tegelijkertijd dat het sociaal domein te maken blijft houden met oplopende kosten.

Dat roept de vraag op in hoeverre het sociaal domein houdbaar blijft in deze context. De ontwikkelingen in het sociaal domein zelf spelen in deze uitdaging een steeds grotere rol. De vraag naar jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning is de afgelopen jaren sterk gestegen. Demografische ontwikkelingen maken dat de vraag naar ondersteuning in de Wmo zal blijven stijgen de komende jaren. De samenstelling van de doelgroep van de Participatiewet verandert en dit maakt dat een grotere groep langdurige ondersteuning nodig heeft. Daarnaast staan de ontwikkelingen op het gebied van (mondiale) economie, met inflatie als gevolg, en arbeidsmarkt niet stil.

De stijging in de vraag, de tekorten op de arbeidsmarkt, de stijging van de kostprijzen en de CAO ontwikkelingen in relatie tot het (incidentele) budget dat gemeenten ontvangen van het Rijk, maakt dat we afsteveneren op een situatie waarin we niet alle ondersteuning en hulp meer kunnen bieden aan onze inwoners als we blijven doen wat we nu doen. Er is daarom wezenlijk iets anders nodig willen we de toekomst van het sociaal domein bestendig houden. Dat vraagt om regionale en lokale keuzes die mogelijk ook inwoners gaan raken én om stevige gesprekken op landelijk niveau om ervoor te zorgen dat landelijke keuzes zich door vertalen naar toereikende gemeentebudgetten.

Bestuurlijke opdrachten voor ombuigingen

Bovenstaande is de reden waarom er bestuurlijke opdrachten lopen waarbij we in deze regio met elkaar kijken welke keuzes gemaakt kunnen worden om de toekomstbestendigheid én de betaalbaarheid te waarborgen. Het gaat hierbij om de bestuurlijke opdracht "toekomstbestendig sociaal domein". De doelstelling is het in kaart brengen van mogelijkheden die de GR Sociaal ziet om binnen haar verantwoordelijkheden bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het sociaal domein voor gemeenten, rekening houdend met de noodzaak van het werken aan toekomstbestendige

ondersteuning in het sociaal domein waar ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die dat nodig hebben.

We beseffen ons dat de hierboven genoemde ombuigingen (zie begroting 2025) niet voldoende zijn om de verwachte kostenstijging in het sociaal domein blijvend af te vlakken. Hiervoor zijn ook transformatieve veranderingen in het sociaal domein nodig. Daarom nemen wij ons voor om de komende tijd voorstellen uit te werken die bijdragen aan een toekomstbestendig sociaal domein. Voorstellen die het beter maken voor de inwoner én een duurzaam effect hebben op de financiën. We werken hierbij aan de hand van drie lijnen:

1. Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering: In de afgelopen jaren heeft de GR Sociaal zich ontwikkeld tot een robuuste organisatie in de Drechtsteden, die zich verbonden heeft met de zeven gemeenten door lokaal te werken en maatwerk te leveren voor zowel gemeenten als inwoners. Deze ontwikkeling heeft binnen de bestaande (financiële) kaders plaatsgevonden. Met de recente doorontwikkeling van de organisatie ligt het in de lijn der verwachting dat herontwerp van uitvoeringsprocessen en investeren in ICT een aanzienlijke bijdrage zal leveren aan efficiënter en nog inwonersgericht werken. Zo blijft de GR Sociaal in staat om, conform de gemeentelijke wensen, in te spelen op de lokale situatie en hierin ondersteunend te zijn, zonder dat dit tot ongebreidelde groei van apparaatskosten zal leiden.
2. Aanpassingen in het beleidsprogramma: Alle gemeenteraden hebben ingestemd met de herijkingen van het minimabeleid en Wmo-beleid. Het is mogelijk om hierin nieuwe keuzes te maken. Ook op het gebied van de opgave Ontwikkelen naar werk zal een evaluatie van huidige re-integratie instrumenten en werkgeversinstrumenten plaatsvinden. Deze evaluatie houdt daarbij rekening met landelijke ontwikkelingen zoals het nieuwe wetsvoorstel Participatiewet in balans, ontwikkelingen arbeidsmarktregio's, aanpassing opdracht ontwikkelbedrijven, beschut werk en de opdracht om regionale werkcentra op te richten.
3. Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking: Zo gaan we bijvoorbeeld met gemeenten in gesprek over de taak- en rolverdeling tussen gemeenten en GR Sociaal in beleid en dienstverlening aan inwoners. Ook in de samenwerking met (onderdelen van) andere gemeenschappelijke regelingen zoals de GR DG&J kan anders kijken en denken een nieuw licht werpen op kostenefficiënter en doelmatiger werken in het sociaal domein, bijvoorbeeld op het gebied van toegang, toezicht, inkoop en contractmanagement. Daarnaast zien we kansen voor efficiëntere inrichting van onze gezamenlijke taken op het gebied van inburgering, beschermd wonen en samenwerken aan beleidsontwikkeling. Dit vraagt een gezamenlijke verkenning met gemeenten.

Specifiek voor de Wmo loopt er ook een bestuurlijke opdracht inzake de betaalbaarheid van de Wmo mede in relatie tot de vergrijzing. In deze opdracht werken we gezamenlijk (gemeenten, GR, aanbieders) aan onderwerpen als re-ablement, inkorten wachttijden, verminderen tekort arbeidskrachten en innovatie.

De komende maanden wordt hard gewerkt aan de uitwerking van beide opdrachten. Uiteraard houden we u hierover graag op de hoogte. Zodra de uitwerkingsopdrachten gereed zijn en daadwerkelijk een financieel effect in zich hebben, worden deze voorgelegd voor besluitvorming in de daartoe bevoegde gremia. Daarna kunnen deze via een begrotingswijziging, de voorjaarsbrief 2025 of uitgangspuntennotitie 2026 van de GR Sociaal worden meegenomen.

We raden u in elk geval aan om tijdig met de gemeenteraden in gesprek te gaan over het sociaal domein, de toekomstbestendigheid hiervan en de keuzes die hierin te maken zijn. Hun rol is bij deze keuzes van cruciaal belang. We doen daarbij de oproep om ook de GR Sociaal daarin vroegtijdig te betrekken. We denken graag mee in de te maken keuzes en we delen graag de informatie en kennis die daarbij nodig is zodat we in gezamenlijkheid tot bestendige keuzes kunnen komen.

Cijfers en rapportages

De GR Sociaal heeft vorig jaar ambtelijk een gemeentelijke rapportage opgeleverd met nadere informatie over financiën en inhoud. Aan de hand van deze rapportage is met de gemeenten een inhoudelijk gesprek gevoerd over de resultaten, ontwikkeling en samenwerking.

We doen er nog steeds alles aan om ook de financiële informatie uiteindelijk via dashboards beschikbaar te krijgen. Omdat de 'freeze' vanwege ICT Beweegt ook van toepassing was en is op nieuwe koppelingen tussen systemen en het dataplatform lukt het op dit moment niet om deze cijfers digitaal beschikbaar te krijgen. We kiezen er daarom voor om voor nu nog te blijven werken met een los document dat ambtelijk gedeeld, besproken en doorontwikkeld wordt.

Zienswijzetermin voor concept voorjaarsbrief en concept begroting

De zienswijze op de concept voorjaarsbrief en concept begroting ontvangen wij graag uiterlijk vrijdag 21 juni 2024. De uiteindelijke stukken zullen, inclusief ontvangen zienswijzen en reactie, worden besproken en voor vaststelling worden voorgelegd in de vergadering van het Algemeen Bestuur GR Sociaal van 11 juli 2024. De zienswijzetermin loopt officieel tot 2 juli 2024, maar door te streven naar de termijn van 21 juni 2024 wordt het voor ons mogelijk om een reactie op en eventuele aanpassingen naar aanleiding van de zienswijzen in te regelen.

Wij verzoeken u, als u de termijn niet mocht halen, om ook het concept van de zienswijze naar ons te sturen, op het moment dat uw college dat naar de gemeenteraad heeft doorgezet. Op die manier kan het Dagelijks Bestuur GR Sociaal al een reactie voorbereiden voor de vaststelling in het Algemeen Bestuur GR Sociaal.

Tot slot bieden wij aan om actief aan te sluiten bij vergaderingen van raadscommissie(s) en de gemeenteraad wanneer de zienswijze en de P&C stukken worden besproken.

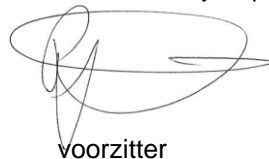
Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal,

drs. D.J. van Maanen

secretaris

drs. P.J. Heijkoop

voorzitter

Afschrift aan: Algemeen Bestuur GR Sociaal

Bijlage(n): Concept jaarrekening 2023, concept voorjaarsbrief 2024, concept begroting 2025-2028